

УДК 636.4.082

Коновалов І. В., аспірант* (konovalov.zoo@yandex.ru)*Миколаївський державний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна***ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК ПОРОДИ ЛАНДРАС
ПРИ ЧИСТОПОРІДНОМУ РОЗВЕДЕННІ І СХРЕЩУВАННІ**

У статті наведено характеристику продуктивних якостей свиноматок породи ландрас при різних методах розведення в умовах племзаводу ВАТ «Племзавод «Степной» Запорізької області. Результати проведеного аналізу свідчать про те, що продуктивні якості маток всіх поєднань задовільні і відповідають вимогам класу еліта і I класу. Проте за основними показниками продуктивних якостей свиноматок – кращими були матки породи ландрас при чистопородному розведенні і матки цієї ж породи але в поєднанні з кнурами великої білої породи.

Ключові слова: порода ландрас, свиноматки, методи розведення, продуктивні якості.

Вступ. Найважливішим чинником динамічного зростання виробництва тваринницької продукції, зокрема свинини, поряд із забезпеченням повноцінної годівлі та покращення умов утримання тварин є інтенсифікація селекційного процесу з метою отримання високопродуктивних генотипів свиней для використання в системі гібридизації.

Так як збільшення виробництва свинини передбачено в першу чергу за рахунок якісного поліпшення тварин, то вишукуються шляхи розширення генофонду м'ясних порід свиней для отримання більш інтенсивних товарних гібридів м'ясного і беконного напрямків продуктивності.

У збільшенні виробництва м'ясної свинини особлива роль відводиться породі ландрас, яка є особливо цінним материнським та батьківським компонентом і широко використовується в промисловому свинарстві в різних варіантах промислового схрещування та гібридизації [1, 4, 5, 8].

Дослідів щодо вивчення продуктивних якостей свиноматок порід: ландрас (л), дюрк української селекції (дусс) та великої білої зарубіжної селекції (вб(зс)) при різних методах розведення проведено недостатньо і мають певні протиріччя. Тому, в наших дослідженнях стоїть завдання вивчити та порівняти відтворювальні якості свиней вище згаданих генотипів.

Матеріал і методи. Мета проведених досліджень полягає у вивченні та порівнянні продуктивних якостей свиноматок порід: ландрас, внутрішньопорідного типу свиноматок породи дюрк української селекції «Степовий» та великої білої зарубіжної селекції при чистопородному розведенні і схрещуванні.

Науково-виробничий дослід проведено в умовах племзаводу ВАТ «Племзавод «Степной» Запорізької області. Схемою дослідів було передбачено

* Науковий керівник – доктор с.-г. наук, професор В.С. Топіха
Коновалов І. В., 2011

провести оцінку продуктивних якостей свиноматок при таких поєднаннях: I група – ♀Л × ♂Л (контрольна), наступні групи є дослідними, II група – ♀Л × ♂ВБ(ЗС), III група – ♀ВБ(ЗС) × ♂Л, IV група – ♀Л × ♂ДУСС, V група – ♀ДУСС × ♂Л.

За прийнятою в господарстві технологією все маточне поголів'я осіменяють штучно. Період поросності свиноматок тривав 113...116 днів. Тривалість підсисного періоду склала 30 днів. Продуктивні якості свиноматок визначали за такими показниками: багатоплідність, великоплідність, кількість і жива маса поросляти при відлученні (30днів), збереженість приплоду та середньодобовий приріст порослят до відлучення.

Для оцінки продуктивної здатності свиноматок використовувався оціночний індекс за обмеженою кількістю ознак (Лаша-Мольна у модифікації М.Д. Березовського, 1988), $I = B + 2W + 35G$; де I – індекс відтворювальних якостей, B – кількість порослят при народженні, гол, W – кількість порослят у 30-денному віці, гол, G – середньодобовий приріст порослят до відлучення, кг.

Науково-господарський дослід був проведений в умовах повноцінної годівлі; годівля проводилась комбікормами власного виробництва з використанням преміксів компанії "Текро" (Чехія).

Результати досліджень. На основі проведених досліджень щодо вивчення та порівняння продуктивних якостей свиноматок піддослідних груп при різних методах розведення, отримані дані, які наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Продуктивні якості свиноматок, (n=25), $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Група тварин	Породи	Багатоплідність, гол.		Кількість мертвонароджених порослят, %	Великоплідність, кг	У віці 30 днів		Збереженість, %	Середньодобовий приріст живої маси, г
		всього	живих			кількість порослят, гол.	жива маса порослят, кг		
I	♀Л × ♂Л	12,8 ±0,53	12,0 ±0,48	5,9 ±1,08	1,38 ±0,04	11,0 ±0,40	7,60 ±0,28	92,0 ±1,35	183,2 ±3,37
II	♀Л × ♂ВБ(ЗС)	13,2 ±0,71	12,4 ±0,57	4,8 ±1,20	1,32 ±0,03	11,3 ±0,44	7,32 ±0,42	92,1 ±1,46	182,0 ±7,85
III	♀ВБ(ЗС) × ♂Л	12,1 ±0,44	11,3 ±0,36	6,4 ±1,09	1,30 ±0,04	10,6 ±0,27	7,85 ±0,40	94,2 ±1,09	199,0 ±6,20*
IV	♀Л × ♂ДУС	11,8 ±0,54	11,1 ±0,50	5,7 ±0,96	1,47 ±0,05	10,4 ±0,38	8,25 ±0,33	94,5 ±1,07	187,2 ±5,03
V	♀ДУС × ♂Л	10,7 ±0,63 *	10,0 ±0,58 **	6,4 ±1,12	1,51 ±0,06	9,5 ±0,43 *	8,42 ±0,30	96,4 ±1,40 *	187,3 ±4,89

Примітки: * – $P > 0,95$; ** – $P > 0,99$.

Як свідчать дані таблиці, усі свиноматки при чистопородному розведенні і схрещуванні характеризувалися високими відтворювальними якостями, що пояснюється високим рівнем годівлі тварин і створенням належних умов утримання. Але більш високими показниками багатоплідності характеризувалися матки породи ландрас при чистопородному розведенні – 12,0 голів та у поєднанні їх з кнурами великої білої породи зарубіжної селекції – 12,4 голів. Найменший

показник багатоплідності мали матки п'ятої дослідної групи, де материнська форма – внутрішньопорідний тип свиней породи дюрок української селекції «Степовий», а батьківська форма порода ландрас – 10,0 голів, що на 2,0 голів менше тварин контрольної групи ($P>0,99$).

За показниками великоплідності не встановлено суттєву різницю між тваринами піддослідних груп. Найвищу великоплідність мали свиноматки V дослідної групи – 1,51 кг, що на 0,13 кг (9,4%) більше ніж I контрольної групи. Одержані нами результати узгоджуються з даними інших авторів, які відмічають характерну для свиней породи дюрок великоплідність, яку вони чітко передають помісям при схрещуванні [3, 4].

Вірогідної різниці між контрольною і дослідними групами щодо показнику жива маса поросят при відлученні у 30 днів не встановлено. Коливання значень цього показника було в межах – 7,32...8,42 кг. Але найвищою живою масою при відлученні характеризувалися поросята V дослідної групи – 8,42 кг.

За кількістю поросят при відлученні найвищим показником характеризувалися тварини II групи – 11,3 голови але вірогідної різниці не встановлено. Найменшу кількість поросят на момент відлучення встановлено у свиноматок п'ятої групи – 9,5 голів, що на 1,5 голів менше контролю ($P>0,95$).

За результатами відлучення визначили процент збереження поросят, більш високий показник збереженості був у тварин V дослідної групи – 96,4%, вірогідної різниці за цим показником по відношенню до контрольної групи і II, III, IV дослідних груп не виявлено.

Середньодобовий приріст живої маси молодняка від народження до відлучення в розрізі піддослідних груп коливався в межах 182,0...199,0 г. Найвищим він був у молодняку III дослідної групи.

Для узагальнення наведених вище результатів досліджень та визначення найбільш високих за комплексом показників продуктивних якостей, представлених у досліді поєднань, проведено визначення оціночного індексу за обмеженою кількістю ознак (Лаша-Мольна у модифікації М.Д. Березовського, 1988).

Збільшення багатоплідності, кількості поросят у 30-денному віці у свиноматок II дослідної групи, в яких материнською формою була порода ландрас, а батьківською – велика біла порода зарубіжної селекції дозволило отримати більш високий індекс відтворювальних якостей – 42,2 балів, але достовірність різниці отриманого результату невірогідна по відношенню до контрольної I групи. Серед піддослідних маток найменше значення індексу мали тварини п'ятої дослідної групи – 37,3 балів.

Висновки. Результати проведеного аналізу свідчать про те, що продуктивні якості маток всіх поєднань задовільні і відповідають вимогам класу еліта і I класу. Проте за основними показниками продуктивних якостей свиноматок – кращими були свиноматки породи ландрас при чистопородному розведенні і матки цієї ж породи але в поєднанні з кнурами великої білої породи.

Література

1. Блинецов, А. В. Результативність скрещивання свиней при різних типах кормлення / А. В. Блинецов // Зоотехнія. — 2002. — № 8. — С. 23—25.
2. Інструкція з бонітування свиней; Інструкція з ведення племінного обліку

у свинарстві. — К. : Київський Університет, 2003. — 64 с.

3. Лихач В. Я. Відтворювальні якості свиноматок породи дюрок української селекції і великої білої породи імпортової селекції при чистопородному розведенні та схрещуванні / В. Я. Лихач // Вісник аграрної науки Причорномор'я / Миколаївський ДАУ. — Миколаїв, 2006. — Вип. 3 (35), т.2. — С. 54—59.

4. М'ясні генотипи свиней південного регіону України: моногр. / [В.С. Топіха, Р.О. Трибрат, О.А. Коваль та ін.]. — Миколаїв: МДАУ, 2008. — 350 с.

5. Мировой генотип свиней: монографія / В. И. Герасимов, Н. Д. Березовський, В. М. Нагаевич и др. — Х, : Еспада, 2006. — 520 с.

6. Пелих, Н. Л. Продуктивність свиней різних генотипів при чистопородному розведенні, схрещуванні і гібридизації в умовах промислової технології : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук / Н. Л. Пелих; НАУ. — К., 1998. — 18 с.

7. Свинарство і технологія виробництва свинини / [В. І. Герасимов, Л. М. Цицюрський, Д. І. Барановський та ін.]; за ред. В. І. Герасимова. — Харків : Еспада, 2003. — 448 с.

8. Топіха В.С. Шляхи підвищення інтенсифікації свинарства / В.С. Топіха, А.А. Волков, С.І. Гнатюк // Тваринництво України.— 2001.—№8.— С.5—9.

Summary

Konovalov I.V., graduate student

Nikolaev State Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

REPRODUCED QUALITY SOWS LANDRACE BREED AT DIFFERENT DILUTION METHOD

The article describes characteristics of the reproductive traits of sows Landrace breed at different methods of cultivation in terms of breeding plant "Plemzavod" Steppe" Zaporozhye region. The results of the analysis indicate that the playback quality mares of all combinations satisfactory and complies with the elite class and I class. But main indicators of the reproductive traits of sows - the best were the uterus in the Landrace breed purebred breeding and uterus of the same species but in combination with boars of Large White breed.

Keywords: Landrace breed, sows, breeding methods, reproduced quality.

Рецензент - д.с.-г.н., проф. Щербатий З.Є.